

Remissvar Åtgärdsprogram miljömål Dalarna, diariennr 501-8426-2017

1. Hur bedömer ni de åtgärder där ni förväntas vara drivande eller medverka?

OK till medverkan i:

- 2.3.5 Hänsyn till hotade arter
- 8.4.1 Kunskapshöjande insatser om miljö- och hälsomässigt bra mat
- 8.5 Ägodela och Återbruka

Och att vara drivande i:

- 2.1.4 Anpassat brukande i Gyllbergens Skogsrike

Vi kan även tänka oss att medverka i arbete och dialog för:

- 1.5.2 Bevarande av (betesmarker och) slätterängar med höga natur- och kulturvärden
- 1.5.3 Bevara och stödja fåbodar
- 2.1.1. Forum för levande skogar
- 2.1.2 Lokalt skogligt sektorsråd
- 2.2.2 Hyggesfritt skogsbruk
- 3.1 Vattenkraft
- 3.2 Vindkraft
- 6.1.1 TransportDialogen
- 13.2.1 Energiintelligent Dalarna
- 13.8 Grön infrastruktur
- 14.2.1 Folkbildning om Agenda 2030

Våra skogskunniga medlemmar kan bidra till i princip alla åtgärder under rubriken 2 Skogsbruk.

2. Vilka åtgärder anser ni vara de allra viktigaste för miljöarbetet i Dalarna 2018-2022?

Vi anser att klimat och biologisk mångfald är de viktigaste områdena, som Rockström m fl i sitt arbete med de planetära gränserna.

Planetens gränser

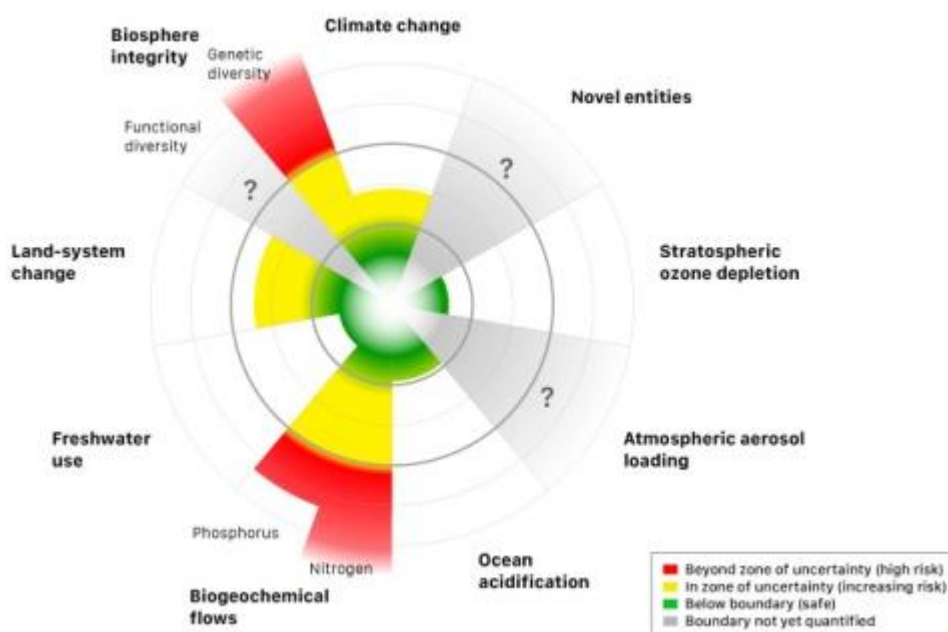
Fyra av de nio planetära gränserna överskrids nu. Orsaken är vi människor. Överskridandet beror på att vi har allt större påverkan på klimat och miljö och knappar för hårt på jordens resurser. Konsekvenserna kan bli stora.

Fyra gränser bedöms ha överskridits: klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, förändrad markanvändning samt förändrade biogeokemiska flöden av kväve och fosfor.

Forskarna kallar två av gränserna för "core boundaries": klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald. En konsekvens av att betydligt ändra eller överskrida någon av dessa kan bli att hela jordsystemet, det vill säga de komplexa sambanden mellan mark, hav, atmosfär, inlandsisar, biologisk mångfald och oss människor destabiliseras. Ytterst kan det driva jordsystemet in i ett nytt tillstånd.

När vi väl har passerat en viss tröskel kan det bli väldigt svårt att vända eller ens sakta ner förändringarna i jordsystemet även om vi lyckas bromsa utsläpp av växthusgaser, förlusten av biologisk mångfald eller förändrad markanvändning till exempel. Detta får potentiellt katastrofala följder.

Att överskrida planetens gränser innebär stora risker för dagens och framtida samhällen. Exempelvis kan temperaturen stiga så mycket att det hotar jordbruksproduktion, infrastruktur och människors hälsa. Fortsatt förlust av biologisk mångfald urholkar tillhandahållandet av de ekosystemtjänster som mänskliga samhällen är beroende av. Det kan också vara ett bakslag för ansträngningarna att minska fattigdom och leda till minskat välbefinnande i många delar av världen, även i rika länder.

Källa: Steffen m.fl., Science, 16 januari 2015.

Samhällsplanering är viktigt – det ska vara lätt att göra rätt. Vi anser att det är bra att jobba med att värna åkermarken i samhällsplaneringen, transportsnål fysisk planering, mobility management, energieffektivisering, avfallsförebyggande, biogas och uthyrning av solceller m.m.

Satsningen på Sälens flygplats är vi dock helt emot. Enligt 4-stegsprincipen borde den inte byggas. Det är en stor investering som drar undan medel till andra mera hållbara och långsiktiga lösningar som ökad satsning på järnvägstrafik, upprustning av befintliga järnvägar och även nya järnvägsbanor. Dessutom är det ingen hållbar satsning, då flygets utsläpp inte torde minska drastiskt framöver. Endast genom minskat flygande kan flygets stora klimatpåverkan minskas. Det är ett felaktigt beslut att satsa på en ny flygplats i Dalarna, som ju dessutom redan har två stora flygplatser. Den är dessutom samhällsekonomiskt mycket olönsam enligt Trafikverkets beräkningar. Varför motivera sig att jobba med att minska klimatutsläppen i åtgärdsprogrammet när Sälens flygplats äter upp alla ansträngningar och mer därtill i ett nafs?

Förslag till nya åtgärder:

- Starkare naturskydd som åtgärd i avsnittet om besöksnäringen. Vi har ingen bas för turismen om vi förstör vår natur, hugger ner alla fina skogar och utarmar jordbrukslandskapet.
- Åtgärderna under framför allt skog och jordbruk har alldeles för låg ambitionsnivå. Dessa åtgärder är på tok för små och spretiga för att möta de enorma utmaningar vi har i skogen och i jordbruket. Här måste starkare skrivningar till med fler och mer långtgående åtgärder. T ex stoppa avverkingen av skyddsvärda skogar med höga naturvärden. Skydda på landskapsnivå skogsrikerna Vildmarksriket, Venjan, Gyllbergen, Ore m fl.
- ta fram en regional cykelplan med stråk. Region Dalarna alt. länsstyrelsen ansvariga
- att alla Dalarnas kommuner tar fram policies för att bli fossilfria. Gott exempel är Borlänge.
- Giftfria förskolor
- Satsa på flera stora solcellsparker i Dalarna
- Gör en ordentlig utredning om alternativ till Sälens flygplats. Hur kan man frakta folk till fjällen på ett hållbart sätt?
- Satsa på gång och cykel, järnväg, busstrafik och bygg system för samåkning, bilpooler m.m. Antalet bilar måste minska och drivas fossilfritt med el, biogas etc. Vid nybyggnation av vägar och järnvägar måste stor hänsyn tas till biologisk mångfald i skog och mark. Särskilt viktigt är det att värna jordbruksmarken.
- Fortsätt rusta upp Västerdalsbanan också för persontrafik och bygg ut den till Sälen och Trysil.

I övrigt ställer vi oss helt bakom synpunkterna i Omställning Faluns remissvar som hjälper till att lyfta blicken lite.

Vi hänvisar även till vårt förra remissvar som finns på

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/sites/55/2013/12/Remissvar-Dalarnas-miljomål-från-SNF-Dalarna-slutlig.pdf> och som fortfarande i stora delar är relevant, tyvärr.

Naturskyddsföreningen
Dalarna

Naturskyddsföreningen Dalarna

Mattias Ahlstedt

Länsordförande